

Sayı : 64272063-610 - 3104
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-31905)

18 Kasım 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 22.10.2013 tarih ve 43452547-120.07-146139 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Ali EDİBOĞLU'nun tarafıma tevcih ettiği 7/31905 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ EDİBOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/31905)**

Sorular 1, 2:

Basında yer alan haberlere göre, geçtiğimiz ay Bakü'ye yarım günlük geniş bir heyetle ziyarette bulunan Rusya Devlet Başkanı Putin'in, Rus Rosneft ve Azeri SOCAR'ın imzaladığı anlaşma ile Türkiye'yi yakından ilgilendirecek bir ayrıntının ortaya çıkmış olduğu söylenmektedir.

Bu haberlere göre, Rus ve Kazak petrolünü taşıyacak olan, Türkiye'nin çok önemli bir projesi Samsun-Ceyhan petrol boru hattı projesinin gündemdeki yerini yitirmesi tehlikesi belirmiş, Samsun-Ceyhan petrol boru hattı projesinin Nabucco projesi durumuna düşerek kaybedileceği noktaya geldiği de ayrıca ifade edilmiştir. Bu çerçevede;

- Samsun-Ceyhan boru hattı projesinin gündemdeki yerini yitirmesinin, 2012 yılı içerisinde Çalık grubu ile ortak olan, İtalyan ENI şirketinin Güney Kıbrıs'ta da faaliyette bulunmaya başlamasının ardından şirketin Samsun-Ceyhan projesinden çıkartılmasının etkisi var mıdır?
- Özellikle, ENI ve Çalık grubunun Rus tarafından talep ettiği taşımacılık ücretinin, Rusların iddiasına göre İstanbul Boğazı geçiş ücretinden fazla olduğu ve bu yüzden Ruslar tarafından kabul edilebilir olmadığı iddiaları doğru mudur?

Cevaplar 1, 2:

Samsun-Ceyhan Petrol Boru Hattı Projesi Türk Boğazlarında tehlikeli boyutlara ulaşan petrol taşımacılığının hafifletilmesine yönelik by-pass projelerinden biridir. Boru Hattı, Kuzey-Güney Enerji Koridorunun da ana ögesi olmak üzere tasarlanmıştır. Boru hattı yapıldığında Rusya, Orta Asya Cumhuriyetleri ve Hazar bölgesinde üretilen petrolün Ceyhan'a, oradan da Dünya pazarlarına büyük tankerlerle taşınması imkânı sağlanacaktır. Ünye-Kayseri-Ceyhan hattında yapılması planlanan projenin; boru hattının 48"-42" boru çapına, 551.2 km uzunluğa ve 1.4 milyon varil/gün (70 milyon ton/yıl) kapasiteye sahip olması öngörülmektedir. 12 Mayıs 2010 tarihinde Rusya ile Türkiye arasında Samsun – Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı önceliğinde Karadeniz'den güvenli petrol taşımacılığına yönelik işbirliğini amaçlayan bir Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

Bu kapsamda, 2010 yılında yürütülen müzakereler ortaklık payları, taşıma maliyetleri ve petrol taahhütleri gibi ana konularda mutabakata varılmaması nedeniyle Samsun Ceyhan projesi askıya alınmıştır. Öte yandan Türkiye'nin tüm uyarı ve itirazlarına rağmen, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Doğu Akdeniz'de sözde münhasır ekonomik bölgesinde petrol/doğal gaz arama faaliyetleri kapsamında 3. ve 4. Bloklarda çıktığı ihale sonucunda, İtalyan Eni arama ve ruhsat hakkı elde etmiştir.

Bu gelişmeler üzerine, 27 Mart 2013 tarihinde Eni'nin Samsun-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı ortaklığı da dâhil tüm projeleri rafa kaldırılmıştır.

Soru 3:

Yeni imzalanan Rus-Azeri enerji anlaşmaları ile yeni bir döneme giren iki ülkenin bölgedeki işbirliği adına, Rusya petrolünü önce Azerbaycan'a ve oradan da BTC ile Akdeniz'e ulaştırma fırsatı bulursa, bu durumdan kim karlı çıkacaktır?

Cevap 3:

Söz konusu anlaşmaların tam içeriği bilinmeden ve ortada somut projeler olmadan yeni bir döneme girildiği değerlendirilmesi yapılması erken olacaktır. Öte yandan, BTC boru hattından geçen petrol için transit ücreti alınmakta olup, miktarın artması halinde alınacak transit ücreti de paralel olarak artacaktır. Ayrıca, hâlihazırda BTC üzerinden Türkmen ve Kazak petrolleri gelmekte olup, boru hatlarında eksik kapasite olması halinde Rus veya başka kaynaklardan petrol nakli mümkün olabilecektir.

**HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ EDİBOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/31905)**

Soru 4:

Enerji kaynakları geçiş merkezi olma politikası takip eden Türkiye'nin bu gelişmeler karşısında alternatif bir planı var mıdır?

Cevap 4:

Jeostratejik konumumuzu etkin kullanarak, enerji alanında bölgesel işbirliği süreçleri çerçevesinde ülkemizi enerji koridoru ve terminali haline getirmek hedefimiz devam etmektedir. Bu doğrultuda, Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattı ile ülkemiz üzerinden uluslararası piyasalara petrol ve Bakü-Tiflis-Erzurum doğalgaz boru hattından ülkemize doğalgaz akışı sorunsuz olarak devam etmekte, ilaveten Azerbaycan kaynaklı ve Azerbaycan üzerinden transit geçen gazın ülkemize ve ülkemiz üzerinden Avrupa'ya taşınmasını öngören TANAP projesinin hayata geçirilmesi hususunda da proje takvimine uygun biçimde çalışmalar sürdürülmektedir.

Soru 5:

Kuzey Irak'tan inşası tamamlanmak üzere olduğu iddia edilen Kürdistan Özerk Bölgesi petrolü ile Irak petrolünün Akdeniz'e ulaştırılması projeleri ne safhadadır?

Cevap 5:

Irak-Türkiye Ham Petrol (ITP) Boru Hattı; 27 Ağustos 1973 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümetleri arasında imzalanan Ham Petrol Boru Hattı Anlaşması çerçevesinde Irak'ın Kerkük ve diğer üretim sahalarında üretilen ham petrol, Ceyhan (Yumurtalık) Deniz Terminaline ulaştırılmaktadır. Malumları olduğu üzere, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi Irak Anayasası çerçevesinde oluşturulmuş anayasal bir idari yapılanmadır. Bu çerçevede, Bölgesel Yönetim denetiminde bulunan coğrafi alanda üretilen petrol de Irak petrolüdür. Boru Hattı paralel iki hattın oluşmakta olup yıllık taşıma kapasitesi 70.9 milyon tona yükseltilmiştir. Soru önergesinde bahse konu proje Irak'ın kendi iç meselesidir. Irak ile anlaşılması halinde, Irak'tan ilave hidrokarbon kaynaklarının ülkemiz üzerinden Akdeniz'e ve uluslararası piyasalara aktarılması hususunda geçmişte olduğu gibi bir işbirliği yapılabilir.